

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1111

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Financiën over *kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor AOW-gerechtigden* (ingezonden 31 oktober 2019).

Antwoord van Minister **Knops** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de staatssecretarissen van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 17 december 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 789.

Vraag 1

Bent u bekend met de normen die de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) hanteert voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en bent u bekend met het feit dat de maximale norm voor kwijtschelding onder de hoogte van een reguliere AOW-uitkering voor alleenstaanden valt?^{1 2}

Antwoord 1

Ik ben bekend met deze normen. Met de nieuwsbrief waarnaar verwezen wordt, informeert de VNG haar leden over de actuele bedragen die na indexering vanaf juli 2019 gelden. De normen zelf vloeien voort uit de door de Staatssecretaris van Financiën vastgestelde Uitvoeringsregeling Invoeringswet 1990, aangevuld met de door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgestelde Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen (Stcrt.2014, 34049).

Gemeenteraden en waterschapsbesturen hebben de beleidsvrijheid voor een van de navolgende normen te kiezen; zij mogen in hun kwijtscheldingbeleid geen lagere norm hanteren:

De kwijtscheldingsnorm voor AOW-gerechtigden bedraagt ten hoogste 100% van de AOW-uitkering, verhoogd met € 10,37 (eenpersoons AOW) resp. € 20,74 (echtparen AOW) per maand.

De kwijtscheldingsnorm bedraagt ten minste 90% van de algemene bijstandsnorm voor AOW-gerechtigden, verhoogd met de genoemde bedragen.

¹ VNG, Normbedragen kwijtschelding belastingen per 1 juli 2019 (https://vng.nl/files/vng/20190701_nieubrkwijit1-7-19_def.pdf)

² SVB, AOW-bedragen (https://www.svb.nl/int/nl/aow/hoogte_aow/bedragen/aow_bedragen_tabel.jsp)

Bij het bepalen van de betalingscapaciteit voor het recht op kwijtschelding, wordt bovendien rekening gehouden met een deel van de woonkosten en de premie van de zorgverzekering. Van de uiteindelijk berekende betalingscapaciteit wordt 80% opgeëist. In gemeenten die hebben gekozen voor de 90%-norm, zullen mensen met alleen een AOW-uitkering indien zij niet op volledige kwijtschelding aanspraak maken, mogelijk nog aanspraak maken op gedeeltelijke kwijtschelding.

Vraag 2

Deelt u de mening dat enkel een AOW-uitkering geen vetpot is en dat het voor veel ouderen moeilijk is rond te komen van alleen een AOW-uitkering, te meer omdat deze mensen geen mogelijkheid meer hebben een aanvullend pensioen op te bouwen?

Antwoord 2

Het is mogelijk om van enkel een AOW-uitkering rond te komen. Nibud laat in een minimumvoorbeeldbegroting zien dat een AOW-uitkering zonder aanvullend pensioen gemiddeld genomen voldoende zou moeten zijn om van rond te komen. Naast de AOW bestaat er ook recht op zorgtoeslag en in sommige gevallen ook huurtoeslag. Daarnaast is er mogelijk sprake van lokale minimaregelingen, waar het Nibud in haar berekeningen nog geen rekening mee houdt.

Daarbij kan de situatie van gemeente tot gemeente verschillend zijn en is het goed dat gemeenten de ruimte hebben om in hun kwijtscheldingsbeleid de maximale normen voor ouderen op 100% van de AOW-uitkering, aangevuld met bovengenoemde verhoging van € 10,37 en € 20,74, te stellen.

Vraag 3

Deelt u de mening dat de VNG haar leden op zijn minst de mogelijkheid moet geven om voor mensen met enkel een AOW-uitkering kwijtschelding van gemeentelijke belastingen alsnog mogelijk te maken? Zo ja, bent u bereid met hen in overleg te treden om dit te bewerkstelligen?

Antwoord 3

De VNG kan zelf geen kwijtscheldingsbeleid maken, maar informeert de leden over de wettelijke mogelijkheden. Gemeenten kunnen kwijtschelding voor mensen met enkel een AOW-uitkering mogelijk maken en ik zie dan ook geen aanleiding om hierover met de VNG en gemeenten in gesprek te gaan.

Vraag 4

Hoe verhouden de andere volgens de VNG te hanteren normen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen zich tot het sociaal minimum?

Antwoord 4

De andere normen vloeien voort uit de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en zijn mede gebaseerd op de Participatiewet, zij sluiten daarmee grotendeels aan op hetgeen voor het sociaal minimum van toepassing is. Uitzondering is de vermogensnorm, daarvoor wordt verwezen naar antwoorden die de Minister van Binnenlandse Zaken onlangs heeft gegeven op vragen van de leden Van Raak en Jasper van Dijk over dit onderwerp (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 516).

Vraag 5

Bent u bekend met het feit dat er van gemeente tot gemeente grote verschillen bestaan in de gehanteerde normen voor kwijtschelding, iets dat tot grote verschillen in behandeling van minima leidt?

Antwoord 5

Gelet op de beleidsruimte van gemeenten in hun eigen belasting- en kwijtscheldingsbeleid ben ik ermee bekend dat er van gemeente tot gemeente verschillen kunnen bestaan. Zo kunnen gemeenten zelf bepalen voor welke gemeentelijke belastingen kwijtschelding wordt verleend. Uit de Coelo Atlas van de lokale lasten 2019 blijkt dat op vier gemeenten na de woonlasten ten aanzien van de gemeentelijke belastingen (o.a. afvalstoffenheffing en rioolheffing) voor een meerpersoonshuishouden na kwijtschelding minder dan 150 euro zijn. Het Coelo overzicht laat geen grote verschillen zien, maar

is gebaseerd op enkele veronderstellingen. Ik heb geen nadere informatie over hoe groot die verschillen in de praktijk feitelijk zijn en in hoeverre die leiden tot verschillen in de behandeling van minima.

Vraag 6

Bent u bereid om te kijken of de normen voldoende zijn en hierover in gesprek te gaan met de gemeenten?

Antwoord 6

Mede naar aanleiding van de aangenomen motie Krol (Kamerstuk 35 300 VII, nr. 34), neem ik de normen voor AOW-gerechtigden mee in het traject herziening lokaal belastinggebied. In dit kader is ambtelijk contact met gemeenten over deze thematiek. Mochten de uitkomsten daartoe aanleiding geven zal ik in overleg treden met gemeenten.